



ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Plzni rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Aleny Polednové a soudců JUDr. Jany Šalomounové a Mgr. Martina Šebka v právní věci žalobce **Obec Kolová**, IČ 00254673, se sídlem Kolová 16, zast. JUDr. Josefem Kašparem, advokátem se sídlem Karlovy Vary, Jáchymovská 27, proti žalovaným **1) Ing. J. S.**, nar. [redacted], trvale bytem [redacted] a **2) I. S.**, nar. [redacted], bytem [redacted], oba zastoupení JUDr. Pavlem Tomkem, advokátem se sídlem Polská 4, Karlovy Vary, **pro zaplacení částky 1.300.000,- Kč s přísl.**, k odvolání žalovaných do rozsudku Okresního soudu v Karlových Varech ze dne 16. 3. 2011, č. j. 16 C 459/2009-245,

takto:

- I. Rozsudek soudu I. stupně se ve výroku I. a III. p o t v r z u j e .**
- II. Výrok II. o nákladech řízení před soudem I. stupně se m ě n í tak, že žalovaní 1) a 2) jsou p o v i n n i společně a nerozdílně zaplatit žalobci na nákladech řízení 233.772,- Kč k rukám zástupce žalobce JUDr. Josefa Kašpara, advokáta se sídlem Jáchymovská 27, Karlovy Vary do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku.**
- III. Žalovaní jsou p o v i n n i společně a nerozdílně zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení před soudem dovolacím a odvolacím ve výši 43.047,24 Kč rovněž do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám zástupce žalobce.**

Odůvodnění

Výše uvedeným rozsudkem soud I. stupně uložil žalovaným, aby společně a nerozdílně zaplatili žalobci částku 1.300.000,- Kč s úrokem z prodlení ve výši specifikované ve výroku I. napadeného rozsudku. Zároveň uložil povinnost žalovaným zaplatit žalobci náklady řízení před soudem I. stupně, přičemž do tohoto rozsudku si podali žalovaní včas odvolání. Zpochybnili v něm platnost smlouvy o finančním příspěvku uzavřené dne 16. 10. 2007, na základě které se zavázali k úhradě finančního podílu v souvislosti s výstavbou rodinných domů na pozemku parc. č. [REDAKCE] v obci a k. ú. Kolová, a to jako příspěvek na napojení na inženýrské sítě. Spornou platnost této smlouvy odůvodnili tím, že zde byl na ně činěn nátlak vyplývající z dopisu starosty žalobce z 21. 8. 2008, v němž se hovoří o tom, že obec upozorňuje, že souhlasné stanovisko k připojení rodinných domů na vybudované inženýrské sítě ze strany obce a komunikace bude podmiňovat uzavřením smlouvy mezi obcí a stavebníkem o úhradě podílů na obcí vynaložené pořizovací náklady infrastruktury. Bez podpisu smlouvy by žalovaným nebyl vydán souhlas ze strany obce pro územní řízení. Nesouhlasili s hodnocením ze strany soudu I. stupně, který dovodil, že vybudováním inženýrských sítí ze strany obce došlo k výraznému zhodnocení stavebního pozemku žalovaných. Kromě toho smlouva o příspěvku byla uzavřena v rozporu s ust. § 8 odst. 4 a 5 zákona č. 274/2001 Sb., proto také právní posouzení ze strany soudu I. stupně, který dospěl k závěru, že jde o smlouvu ve smyslu § 51 o.z., správné není. Poukázali také na to, že v roce 2006 byl projekt Kolová – kanalizace v Maďarské ulici, II. etapa, spolufinancován z programu CBC Phare 2003, když na základě tohoto projektu přispěla Evropská unie celkem 7.000.000,- Kč, tj. 282.142,- EUR. Obvyklými podmínkami pro poskytnutí čerpání dotace je pak to, že příjemce dotace nebude vybírat žádné další finanční prostředky od třetích osob. Dále dovodili, že smlouva o příspěvku je neurčitá vzhledem k tomu, že byl příspěvek požadován i na náhradu nákladů spojených s vybudováním komunikace, ačkoliv komunikace nikdy vybudována nebyla a vybudovat ji měli právě sami žalovaní. Kromě toho pak vytkli žalovaní i vady samotného písemného vyhotovení rozsudku a ze všech těchto důvodů navrhli, aby odvolací soud napadený rozsudek změnil tak, že žalobu zamítne.

Odvolací soud, tj. Krajský soud v Plzni svým rozsudkem ze dne 2. 6. 2011, č. j. 10Co 170/2011-302, rozsudek soudu I. stupně ve výroku I. změnil tak, že žalobu zamítl a zároveň nepřiznal žádnému z účastníků náhradu nákladů řízení před soudy obou stupňů.

Rozsudek odvolacího soudu byl napaden dovoláním žalobce a Nejvyšší soud ČR pak svým rozsudkem ze dne 28. 2. 2013, č. j. 33 Cdo 3225/2011-361, rozsudek Krajského soudu zrušil a věc vrátil k dalšímu řízení Krajskému soudu v Plzni.

Smlouvou uzavřenou mezi účastníky řízení o příspěvku na vybudování infrastruktury hodnotil odvolací soud v intencích závěrů rozsudku Nejvyššího soudu a dospěl k závěru, že odvolání žalovaných důvodné není. Z posuzované věci vyplývá, že mezi účastníky byla 16. 10. 2007 uzavřena smlouva o finančním příspěvku na vybudování inženýrských sítí, když tuto smlouvu uzavřeli žalovaní pro realizaci svého plánu, a to výstavbu rodinných domů na pozemku č. [REDAKCE] v k. ú. Kolová. Inženýrské sítě vybudoval žalobce a také je jejich vlastníkem. Žalovaní se pro realizaci svého záměru proto zavázali poskytnout žalobci, tj. obci jako vlastníku inženýrských sítí, příspěv na vybudování těchto sítí částkou 250.000,- Kč za každý rodinný dům, který mínili vybudovat žalovaní na předmětném pozemku. Celková výše

příspěvku byla 1.250.000,- Kč a ve smyslu ujednání, které bylo obsahem smlouvy uzavřené mezi účastníky, byl tento příspěvek splatný do 30. 6. 2008. Oproti tomu se žalobkyně zavázala ke kladnému vyjádření v územním řízení při umístění staveb žalovaných. Dále z posuzované věci vyplývá, že žalovaní termín splatnosti tohoto příspěvku nedodrželi a mezi účastníky dále probíhala jednání o zaplacení tohoto příspěvku, přičemž bylo dohodnuto dodatkem z 12. 11. 2008, že tato částka bude splatná ke dni 28. 2. 2009 a v rámci dohody o dodatku k původně uzavřené smlouvě byla také ujednána sankce ve formě smluvní pokuty ve výši 50.000,- Kč za situace, že žalovaní svůj závazek k datu 28. 2. 2010 nesplní. Zároveň byly dohodnuty i úroky z prodlení.

V posuzované věci proto odvolací soud vychází z charakteru uzavřené smlouvy mezi účastníky, která spadá pod režim § 51 občanského zákona. Je třeba totiž vycházet z toho, že účastníci občanskoprávních vztahů a o něž v této situaci jde, kdy nejde o veřejnoprávní vztah, si mohou vzájemná práva a povinnosti upravit dohodou odchylně od zákona, jestliže to zákon výslovně nezakazuje. Pod pojmem smlouva nepojmenovaná tak, jak je upravena ve výše citovaném ustanovení § 51 občanského zákona, je třeba chápat smlouvu, která není zvláště upravena občanským zákonem s tím, že taková smlouva však nesmí odporovat obsahu nebo účelu tohoto zákona. Touto smlouvou se uplatňuje zásada privátní autonomie vůle subjektů v občanskoprávní oblasti tak, jak to umožňuje § 2 odst. 3 občanského zákona a článek 2 odst. 2 Listiny základních práv a svobod. Pod zásadou smluvní autonomie pak je třeba chápat, že je ponecháno zásadně na uvážení a rozhodnutí samých subjektů, zda vůbec a s kým smlouvu uzavřou a jaký bude její obsah. Taková smlouva je však platná za situace, že svým obsahem a účelem neodporuje občanskému zákoníku. Má stejnou závaznost jako zákon a porušení má rovněž za následek vznik právní odpovědnosti předvídané sankční normou. Vzhledem k tomu, že smlouva se týkala příspěvku na vybudování infrastruktury, nikoli poplatku za napojení vodovodní a kanalizační přípojky k vodovodu podle zákona č. 274/2001 Sb. tak, jak žalovaní argumentovali, pak odvolací soud musel přisvědčit žalobci, že se jedná o smlouvu o finančním příspěvku, která svým charakterem spadá pod smlouvu inominátní, jak je výše uvedeno, a proto musel také z tohoto pohledu k ujednání mezi oběma účastníky této smlouvy přihlížet.

Odvolací soud zároveň hodnotil tvrzení žalovaných o nesrozumitelnosti a neurčitosti této smlouvy, přičemž dospěl k závěru, že úvaha o neplatnosti smlouvy tak, jak se domáhají žalovaní, zde nepřichází v úvahu. Smlouva je zcela jednoznačná, srozumitelná, stanoví předmět tohoto příspěvku, platbu za příspěvek ve zcela srozumitelné a určité výši, dobu splatnosti, přičemž tato smlouva zcela spadá pod režim § 2 odst. 3 zákona č. 40/1964 Sb. a článku 2 Listiny základních práv a svobod, na základě kterých se obě strany zcela svobodně dohodly a svůj svobodný projev vůle do smlouvy promítly. Odvolací soud se ani neztotožňuje s tvrzením o tísní a nátlaku a důkazy navržené žalovanými ohledně nátlaku a tísně, na základě kterých uzavřeli žalovaní tuto smlouvu, neprováděl. Jak vyplývá z dosavadního řízení, žalovaní přistoupili k této smlouvě po zvážení celé situace s podnikatelským záměrem realizovat výstavbu rodinných domů na předmětném pozemku. To že byla podmíněna výstavba, tj. realizace jejich podnikatelského záměru, příspěvkem na infrastrukturu zcela odpovídá hospodaření obce vzhledem k tomu, že to byla právě obec, která tuto infrastrukturu vybudovala. Pokud jsou v rámci takového jednání sdělovány podmínky, za což lze považovat poskytnutí příspěvku, pak v rámci takových ujednání jsou podmínky obdobného charakteru zcela běžné. Nelze proto považovat požadavek na poskytnutí příspěvku za nátlak či tíseň, ve které ke smlouvě byli nuceni přistoupit žalovaní. Kromě toho žalovaní ještě po podepsání dodatku ke smlouvě o příspěvku jednali s žalobcem, resp. byli vyzýváni k jednání o možném

splátkovém kalendáři, který přislíbili dohodnout, ale k tomuto splátkovému kalendáři nakonec nepřistoupili a částku nezaplatili, aniž by byly sděleny důvody, kterými argumentují až po podání žaloby. Tíseň je v občanském právu okolnost, která vylučuje svobodu vůle jako jednu z náležitostí právního úkonu. Jde o objektivní stav jednajícího, který není závislý na tom, jak stav tísně vznikl a kdo jej vyvolal. Tíseň je právně významná, pokud vede k uskutečnění právního úkonu za nápadně nevýhodných podmínek, které je však třeba posoudit zcela individuálně, takže u sankce se vzájemným plněním může být určujícím hlediskem ekonomická ekvivalence poskytnutých plnění. Tíseň musí mít základ v objektivně existujícím a působícím stavu – musí tedy pro ni být objektivní důvod a současně se musí stát pohnutkou pro projev vůle jednající dotčené osoby tak, že jedná ke svému neprospěchu (viz rozhodnutí Nejvyššího soudu 33 Cdo 350/2000). Ve smyslu závěrů rozhodnutí Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 141/98 je třeba posuzovat objektivní existenci tísně a nápadně nevýhodných podmínek v době právního úkonu vždy konkrétně podle okolností daného případu. To vše platí pro občanskoprávní vztahy, v obchodních závazkových vztazích ustanovení § 49 obč. zák. o tísní ale neplatí (§ 267 odst. 2 obch. zák.).

Vznik, změna nebo zánik je v právním úkonu možné vázat na splnění podmínky, které mohou být jak odkládací, tak rozvazací. Odkládací je podmínka, jestliže účinnost následků právního úkonu, tj. v dané věci Smlouvy o poskytnutí příspěvku nastane jejím splněním. Ve smyslu § 267 odst. 2 obch. zák. musí podnikatel zvážit podmínky vztahu, do kterého vstupuje. Možnost obchodní tísně patří k podnikatelskému riziku. Proto také pro obchodní vztahy vylučuje možnost odstoupit od smlouvy uzavřené v tísní a nápadně nevýhodných podmínek tak, jak to obecně upravuje § 49 obch. zák.

S ohledem na výše uvedené, tj. jednání žalovaných s žalobcem při uzavření Smlouvy o poskytnutí příspěvku, dále s ohledem na účel, důvod uzavření této smlouvy a další jednání žalovaných po uzavření smlouvy až do podání žaloby pro nezaplacení příspěvku, odvolací soud dovodil, že žalovaní neuzavřeli tuto smlouvu v režimu, který by svědčil o nápadně nevýhodných podmínkách v jejich neprospěch, tudíž v tísní, a proto nelze uvažovat o tom, že je tato smlouva z tohoto důvodu neplatná. Proto ani nepřipustil provádění důkazů, jichž se žalovaní domáhali, když nejde o důkazy, kterými by tyto skutečnosti vůbec mohli prokázat. Jde tedy o zcela účelová tvrzení.

S ohledem na vývoj celé situace mezi účastníky, dále na charakter příspěvku, který byl předmětem smlouvy mezi účastníky, pak odvolací soud dospěl k závěru, že žaloba je důvodná, a proto napadený rozsudek jako věcně správný podle § 219 o.s.ř. potvrdil.

Vzhledem k míře úspěchu žalobce proto také bylo rozhodnuto o náhradě nákladů řízení před soudy obou stupňů, a to tak, že před soudem I. stupně, a to vzhledem ke zrušení přísudkové vyhlášky č. 484/2000 Sb. ve smyslu nálezu Ústavního soudu Pl. ÚS 25/12 ze dne 17. 4. 2013, byla vyčíslena náhrada nákladů řízení podle advokátního tarifu, proto také byly přiznány náklady řízení za 14 úkonů právní pomoci po 6.750,- Kč, dále 14 režijních paušálů po 300,- Kč, náhrada za ztrátu času a 21 % DPH z těchto náhrad, takže celkové náklady činí 233.772,- Kč před soudem I. stupně a zároveň na základě míry úspěchu v odvolacím řízení (§ 142 odst. 1 o.s.ř.) a v řízení dovolacím rovněž ve smyslu advokátního tarifu byly přiznány náklady řízení za 3 celé úkony právní pomoci a 2x polovina úkonu právní pomoci, když se jednalo o vyhlášení rozsudku a účast na něm, dále za 5x 300,- Kč za režijní paušály, 2x jízdné do Plzně a zpět 1.072,- Kč, dále 8 půl hodin ztráty času po 100,- Kč, celkem 31.444,- Kč, z těchto náhrad pak 21 % DPH ve výši 6.603,24 Kč, takže odměna celkem 38.047,24 Kč

a 5.000,- Kč soudní poplatek z dovolání, celkem tedy náhrada nákladů řízení před soudem odvolacím a dovolacím byla přiznána ve výši 43.047,24 Kč, přičemž jsou tyto částky správné způsobem a ve lhůtě určené ve výroku tohoto rozsudku.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení je dovolání přípustné do dvou měsíců od doručení rozhodnutí Krajského soudu v Plzni k Nejvyššímu soudu ČR, jestliže napadené rozhodnutí závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu nebo která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo je dovolacím soudem rozhodováno rozdílně anebo má-li být dovolacím soudem vyřešená právní otázka posouzena jinak.

V Plzni dne 16.05.2013

JUDr. Alena Polednová, v. r.
předsedkyně senátu

Za správnost vyhotovení:
Dagmar Mertlová